

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ ТА КУЛЬТУРИ»

Галузь знань	12 / F «Інформаційні технології»
Спеціальність	122 / F3 «Комп'ютерні науки»; F6 «Інформаційні системи і технології»
Освітньо-професійна програма	«Інформаційно-комп'ютерні технології»
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Назва кафедри	Філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін
Тип дисципліни	Обов'язкова
Семестр	1
Мова викладання	Українська
Керівник курсу	Гуменний Сергій Любомирович, доктор філософії з історії, доцент кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін.
Профайл керівника курсу	http://nasoa.edu.ua/spivrobitnyky/gumennij-sergij-lyubomirovich/
Контактна інформація керівника курсу (e-mail)	E-mail: serhii.humennyi@knu.ua
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Наявність системних та ґрунтовних знань шкільної підготовки курсу «Історія України».

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:			
			Лекцій	Практичних занять	Самостійна підготовка	Вид підсумкового контролю
	4	120	20	22	78	Екзамен

Опис дисципліни	Навчальна дисципліна: «Історія української державності та культури» є обов'язковою компонентою навчального плану. Вивчення дисципліни дозволить здобувачу вищої освіти стати всебічно підготовленим фахівцем, який уміє широко і глибоко мислити, порушувати світоглядні питання та знаходити самостійно на них відповіді, критично аналізувати та легко орієнтуватися в швидко змінюючому сьогоденні. Метою вивчення навчальної дисципліни є формування системи знань про сутність Української державності та культури як специфічного та унікального феномену, роль у формуванні особистості та розвитку українського суспільства, закономірності національного культурного процесу, конкретизація гуманітарного знання щодо української національної культури. Завданнями навчальної дисципліни «Історія української державності та культури» є: ознайомити студентів з основами сучасних підходів до історії національної культури, особливостями історичного розвитку української культури, виявити її зв'язок з соціальними, політичними, цивілізаційними, побутовими, мистецькими явищами і процесами, навчити студентів вільно оперувати сучасними концептами історичної культурології та широким фактологічним матеріалом.
------------------------	---

Результати навчання	Здобувач повинен знати: - цивілізаційні витоки і детермінанти української культури; історичні типи світогляду; - сутність українських національних культурних проєктів; - світоглядні особливості української культури та їх зв'язок з національним характером; - основні етапи формування художніх стилів в українській культурі. Здобувач повинен вміти: - ідентифікувати явища культури за їх історичною значущістю; - ідентифікувати явища культури за їх національною приналежністю; - ідентифікувати явища культури за їхніми складовими особливостями та художньою вартістю; - аналізувати основні тенденції розвитку культури в їх історичній ретроспективі в перспективі.
Професійні компетентності	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК13. Здатність діяти на основі етичних міркувань. ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
Програмні результати навчання	ПР 01. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук. ПР 17. Володіти іноземною мовою на рівні незалежного користувача та дотримуватись норм сучасної української ділової та професійної мови для здійснення професійної діяльності у сфері інформаційних технологій, подання і обговорення результатів роботи серед учасників технічної спільноти, роботи в інтернаціональному оточенні. ПР 18. Вміти враховувати соціальні, політичні, правові та економічні аспекти, під час розробки стартап-проєктів та формування інноваційних технічних рішень.
Програма навчальної дисципліни	Змістовий модуль 1. Витоки української державності Тема 1. Історія державності та культури України: предмет, об'єкт. Тема 2. Перші люди на території України. Стародавня історія українських земель. Тема 3. Князівська доба в історії України. Київська Русь, Галицько-Волинська держава. Тема 4. Литовсько-польський період історії України. Запорізька Січ та козацька державність. Тема 5. Українські землі у складі Речі Посполитої, Російської імперії та монархії Габсбургів. Тема 6. Українські землі в XIX – поч. XX століття. Змістовий модуль 2. Становлення української державності. Тема 7. Українські землі в Першу світову війну (1914-1918). Українська національна революція (1917-1922). Тема 8. Українські землі в міжвоєнний період (1918-1939). Тема 9. Друга світова війна на українських землях (1939-1945). Боротьба УПА.

	Тема 10. Післявоєнні роки України. «Відлига». Тема 11. Українські землі періоду «застою». Економічні та політичні чинники «розвалу» СРСР. Тема 12. Причини та наслідки розпаду СРСР. Здобуття Україною незалежності. Уряд УНР в екзилі. Тема 13. Історія державності та культури незалежної України (1991-2014). Тема 14. Історія державності та культури незалежної України (2014-2022).
Методи навчання	Під час проведення лекцій застосовуються такі методи навчання: презентації у програмі Microsoft Office PowerPoint, пояснення, обговорення теоретичних питань, дискусії, ілюстративно-роздатковий матеріал. Під час практичних (семінарських) занять застосовуються такі методи навчання: доповіді, письмове виконання практичних занять, тестування, методи «мозкового штурму», дослідницькі методи.
Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни	Комп'ютери з програмним забезпеченням для виконання різних видів освітньої діяльності: Microsoft Office, Веб-браузери. Мультимедійний проєктор, комп'ютер або ноутбук, використання платформи Microsoft Teams та Moodle для дистанційного навчання
Політики навчальної дисципліни	Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти НАСОН є передумовою для ефективного опанування результатами навчання і отримання позитивної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Складові політики академічної доброчесності регламентуються: <i>Положенням про академічну доброчесність Національної академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, 24 квітня 2020 р., протокол № 8.</i> Відповідно до Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН та Положення про академічну доброчесність у НАСОН у разі виявлення викладачем порушення студентом норм та правил академічної доброчесності, викладач зобов'язаний застосувати норми п.11.8.3 Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти в НАСОН, зокрема: «повторне проходження оцінювання (тест, контрольна робота, залік, іспит тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента (модуля) освітньої програми» Політика щодо відвідування занять. Здобувачі вищої освіти денної форми навчання зобов'язані відвідувати заняття. Поважними причинами для відсутності на заняттях є хвороба, академічна мобільність або інші випадки відсутності, які підтверджені документально. Якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та відповідно до графіку консультацій викладача. Політика щодо перескладання. Здобувачі вищої освіти повинні дотримуватися термінів виконання усіх завдань, передбачених програмою навчальної дисципліни. Ліквідація академічної заборгованості та перескладання заліку проводиться після закінчення екзаменаційної сесії за окремим розкладом, складеним навчально-методичним відділом не пізніше наступного тижня після сесії. Політика щодо оскарження результатів оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням рівня його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Національній академії статистики, обліку та аудиту, затвердженим рішенням Вченої ради НАСОН, 25 травня 2020 р., протокол № 9.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко В. Історія України: підр. Академія, 2021. 640 с.
2. Кульчицкий С. В., Власов В. С. Історія України. Довідник для абітурієнтів та школярів. Повний курс підготовки для вступу до вищих навчальних закладів. Київ: Літера-ЛТД, 2018. 528 с.
3. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скифських воєн до незалежності / С. Плохій. Х.: Клуб сімейного дозвілля. 2018. 496 с. URL: https://shron3.chtyvo.org.ua/Plokhii_Serhii/Brama_Yevropy_Istoriia_Ukrainy_vid_skifskykh_voien_do_nezalezhnosti.pdf?
4. Історія держави та права України: навч. посібник (у схемах і таблицях) Д. Є. Забзалюк. – Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2017. 120 с.
5. Історія держави і права зарубіжних країн: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Бандурки ; [Бандурка О. М., Швець Д. В., Бурдін М. Ю., Головка О. М., та ін. ; вступ. слово О. М. Бандурки]. Харків : Майдан, 2020. 618 с
6. Гуменний С. «Збручанський кордон» (1772–1939): міграція, контрабанда та шпигунство // *Польсько-українське пограниччя: етнополітичні, мовні та релігійні критерії самоідентифікації населення: монографія* / від. ред. І. Патер, упоряд. О. Муравський, М. Романюк; НАН України, Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича. Львів, 2019. С. 137–151.
7. Гуменний С. Нелегальні міграції на кордоні між Республікою Польща та УСРР напередодні та під час Голодомору 1932–1933 рр. / С. Гуменний // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія*. Випуск 1 (140). Київ, 2019. С. 18–23.
8. Гуменний С., Руккас А. Становлення структур Західно-Української народної республіки (ЗУНР) на Тернопіллі у 1918 р. / С. Гуменний, А. Руккас // *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Історія*. Випуск 1 (144). Київ, 2020. С. 49–55.

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

За результатами семестру студент отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується як накопичена сума отриманих балів за всі види поточного, модульного та підсумкового контролю.

Умовою допуску до підсумкового контролю є набрання здобувачем вищої освіти 35 балів у сукупності за всіма темами дисципліни.

Якщо за результатами модульно-рейтингового контролю студент отримав сумарну кількість балів за два змістовні модулі, що не перевищує 34 бали, то студент вважається таким, що не виконав усі види робіт, які передбачаються навчальним планом з дисципліни «Історія державності та культури України» і направляється на повторний курс вивчення дисципліни.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
Поточний контроль	Робота на лекціях	-
	Робота на практичних заняттях, у т.ч.:	
	- розв'язання практичного завдання, написання есе	Від 1 до 3 балів
	- усне опитування, участь у навчальній дискусії, тестування	3 бали
Модульний контроль	Модульний контроль № 1	Максимальна оцінка – 9 балів
	Модульний контроль № 2	Максимальна оцінка – 9 балів
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	Екзамен	Максимальна оцінка – 30 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Оцінка за національною шкалою	Оцінка в балах	Оцінка за шкалою ECTS	
Екзамен		Оцінка	Пояснення
Відмінно	90-100	A	Здобувач вищої освіти демонструє високий рівень знань навчального матеріалу в обсязі, що відповідає програмі дисципліни, достатньо реалізовує теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, виконав практичні завдання відмінно або з незначною кількістю помилок. За час навчання при проведенні практичних занять проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються
Добре	82-89	B	Здобувач вищої освіти демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною
Добре	74-81	C	Здобувач вищої освіти в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Помилки у відповідях та розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.
Задовільно	64-73	D	Здобувач вищої освіти засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений програмою дисципліни. При вирішенні практичних завдань допускає значну кількість недоліків і суттєвих помилок
Задовільно	60-63	E	Здобувач вищої освіти має певні знання, передбачені в програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач вищої освіти з труднощами пояснює правила вирішення практичних завдань дисципліни, відсутнє розуміння порядку виконання завдання та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.
Незадовільно	35-59	FX	Здобувач вищої освіти може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму дисципліни здобувач вищої освіти виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є неправильними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача вищої освіти відсутні. Здобувач вищої освіти має можливість повторного складання
	1-34	F	Здобувач вищої освіти повністю не виконав вимоги програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Обов'язковий повторний курс

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри філософії, права та соціально-гуманітарних дисциплін. Протокол № 1 від 28.09.2025 р.